

Епидемични взривове от чревни инфекции във Варненска област за 1999-2017 година

М. Коларова¹, Р.Константинов¹, Ц.Паунов¹, Д.Монов², А.Баева³

1.Медицински университет – Варна, Катедра "Хигиена и епидемиология" Учен сектор "Епидемиология"

2.Медицински колеж – Медицински университет Варна Учен сектор "Инспектор обществено здраве и социални дейности"

3-Регионална здравна инспекция Варна

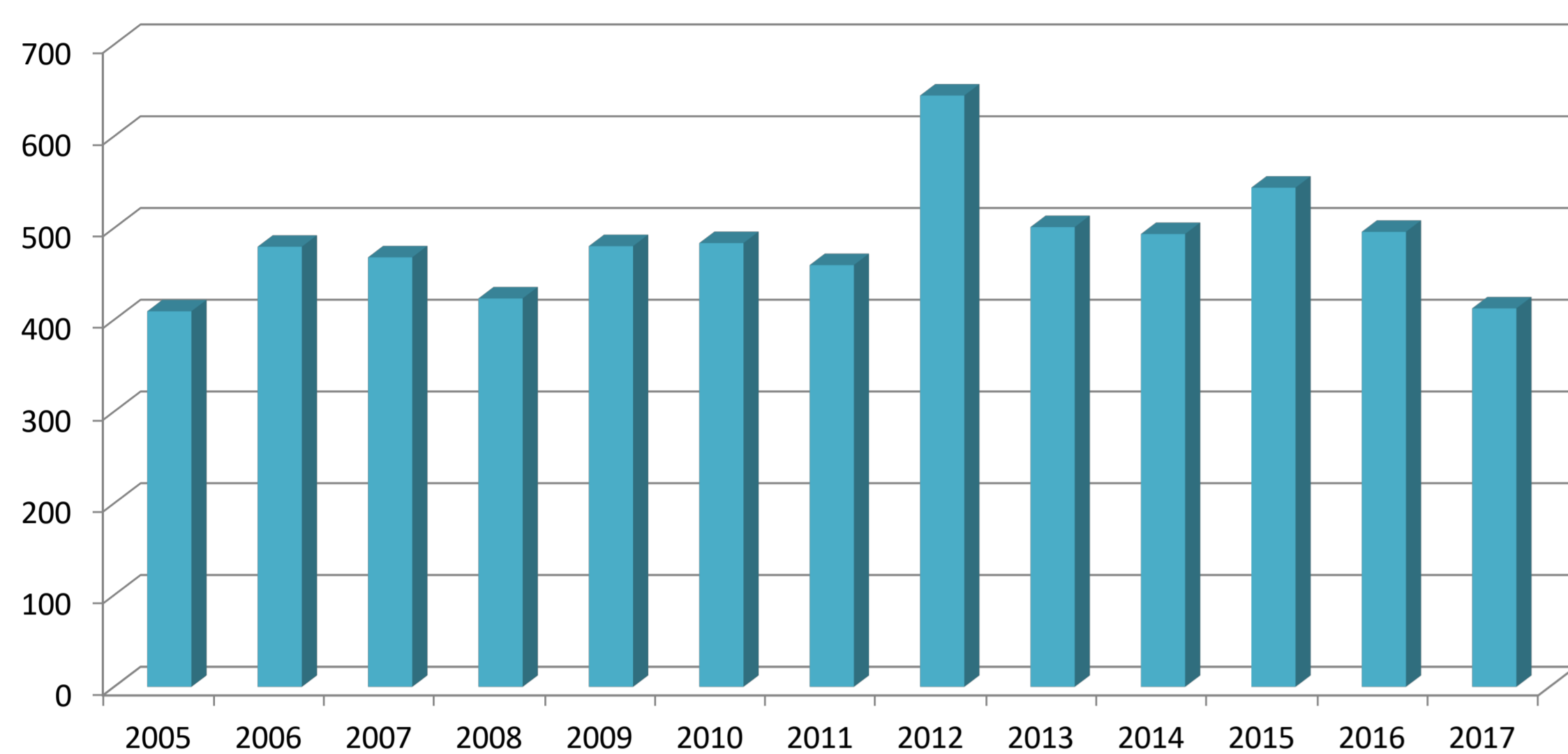
Въведение: Проявите на епидемичния процес като епидемичен взрив са едни от най - важните, поради засягането на голяма група хора, необходимост от бърза реакция и мерки за ограничаването му

Цел: Да проучим регистрираните епидемични взривове от чревни инфекции, в условията на намаляваща обща чревна заразна заболяемост във Варненска област за 1999 - 2017 година.

Материали: Данни от достъп до обществена информация от Регионална здравна инспекция (РЗИ) Варна, отчети, анализи на МЗ и РЗИ, резултати от микробиологични изследвания на РЗИ Варна. **Методи:** ретроспективен, епидемиологичен анализ, статистически, графичен.

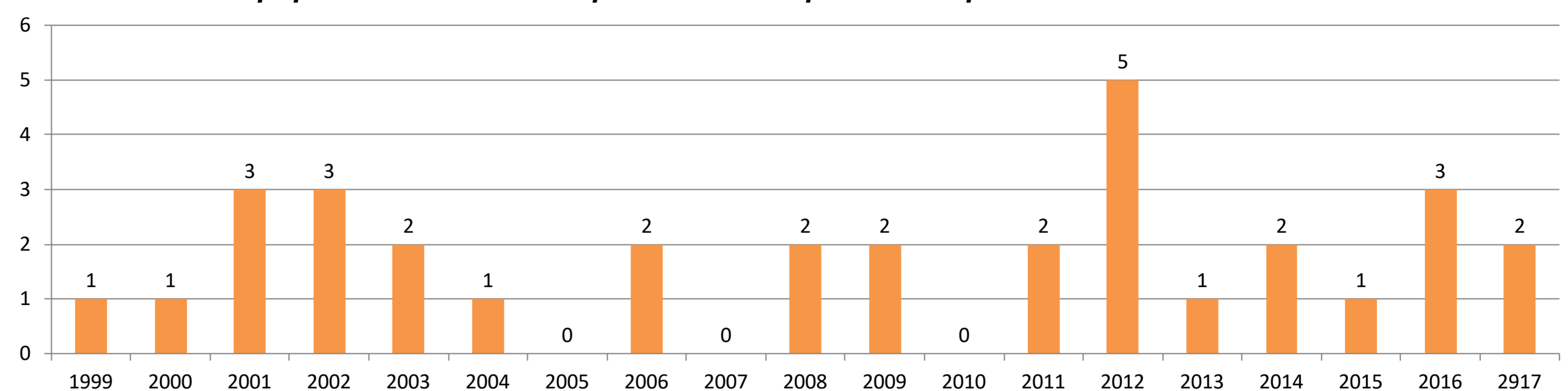
Резултати и обсъждане: Заболяемостта от чревни инфекции във Варненска област за периода 2005-2017 година показва неравномерен ход, без резки колебания като се задържа в границите между 409,19‰ за 2005 година, 500,97‰ за 2013, и 412,33‰ за 2017 година и пик през 2012 година, когато достига до 644,32‰ с регистрирани най-много 5 епидемични взрива през нея.

Фиг.1. Заболяемост от чревни инфекции във Варненска област за 2005-2017 година

За периода от 1999 до 2017 година във Варненска област са регистрирани общо 33 епидемични взрива като от общо за 19 години няма регистриран взрив само в три години (2005, 2007, 2010) година. В пет години има по един взрив, (1999,2000,2004,2013,2015,) в седем години по два (2003, 2006, 2008, 2009, 2011,2014, 2017.) в три години по три (2001,2002 2016) и една година 2012 година с най- много регистрирани - пет взрива (Фиг.№2)

Фиг. 2 Регистрирани епидемични взривове във Варненски окръг за 1999-2017 година

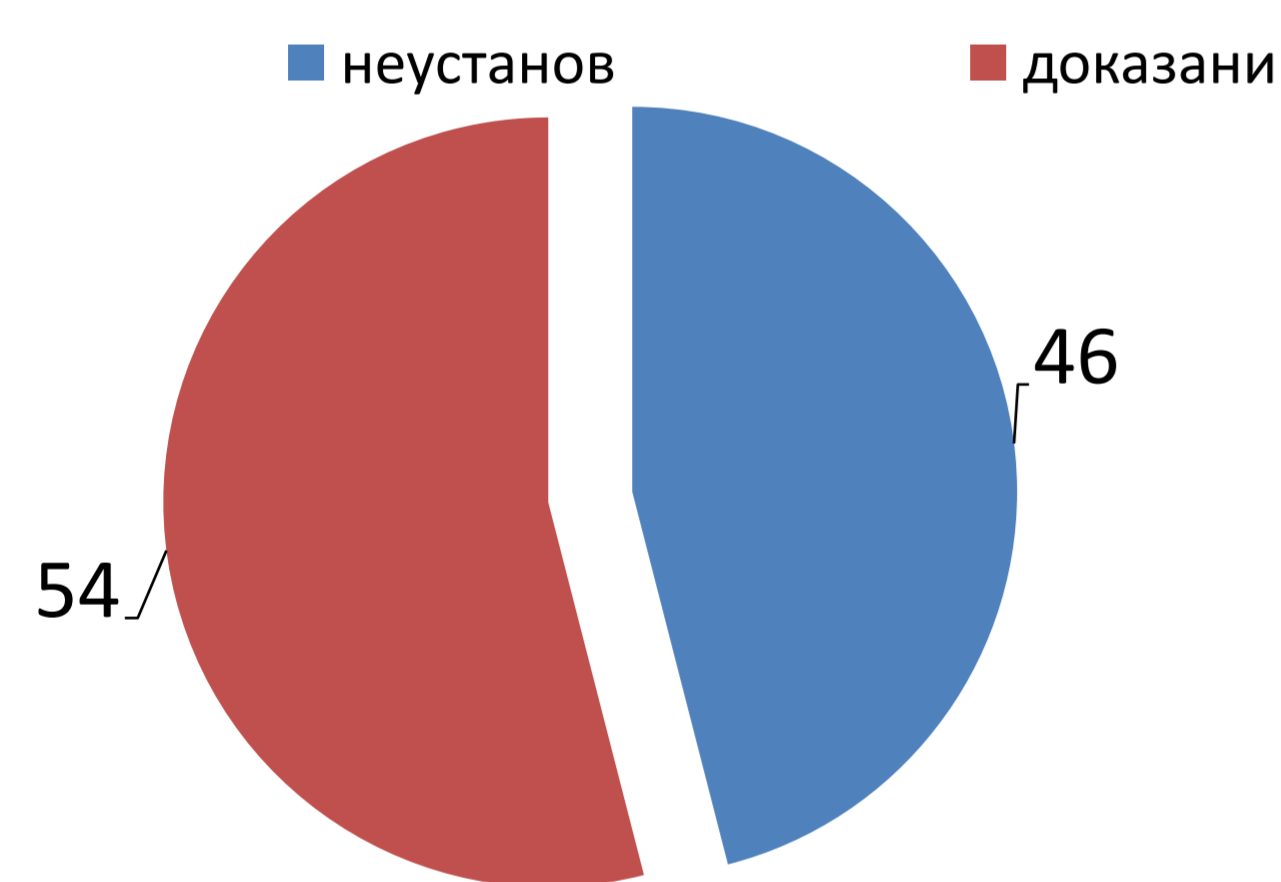
Фиг.3 Регистрирани епидемични взривове и заболели хора в колективи и семейства за 1999-2017 година

Най-често се регистрират епидемични взривове в детски и учебни заведения (52,13%), следват тия сред курортисти в хотелите (31,41%), най-малко в обществените заведения, банка (4,7%) и като вътреболнични инфекции в лечебни заведения (2,56%). (табл.1)

табл.1 Регистрирани епидемични взривове в брой и относителен дял във Варненска област за 1999-2017 година

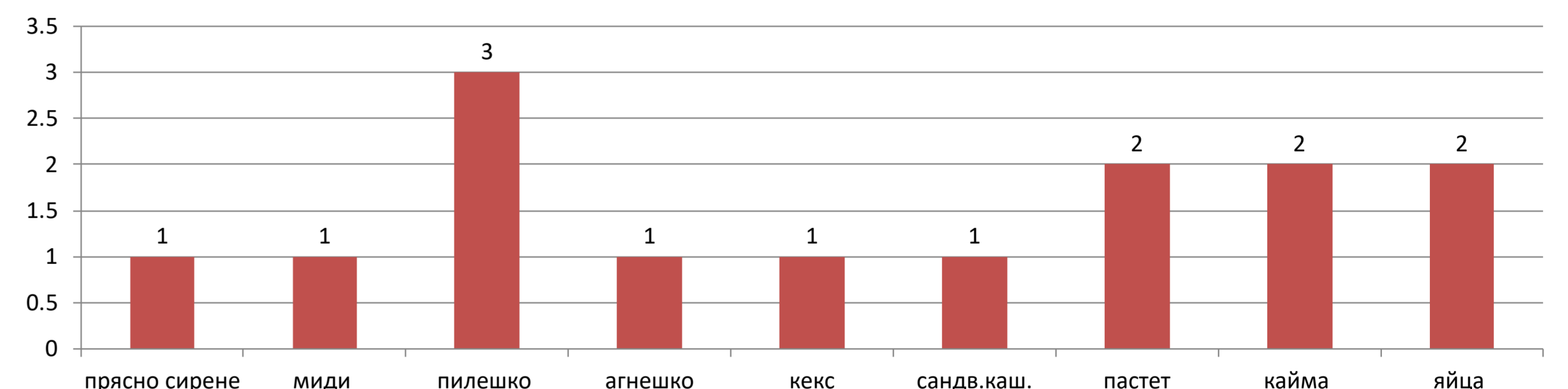
Епидемични взривове	Брой заболели	%
Хотел	147	31,41
Детски и учебни заведения	244	52,13
Плаж	13	2,77
ВБИ в леч заведения	12	2,56
В семейства	30	6,41
Банка ,общ завед	22	4,7
Общо	468	

Епидемичните взривове са регистрирани главно в колективи-82% (27 от 33 взрива) в семейства са (18%) (6 от 33 взрива)

Фиг.4.Относителен дял на доказаните и неустановени фактори на предаване на инфекцията във Варненска област за 1999-2017 година

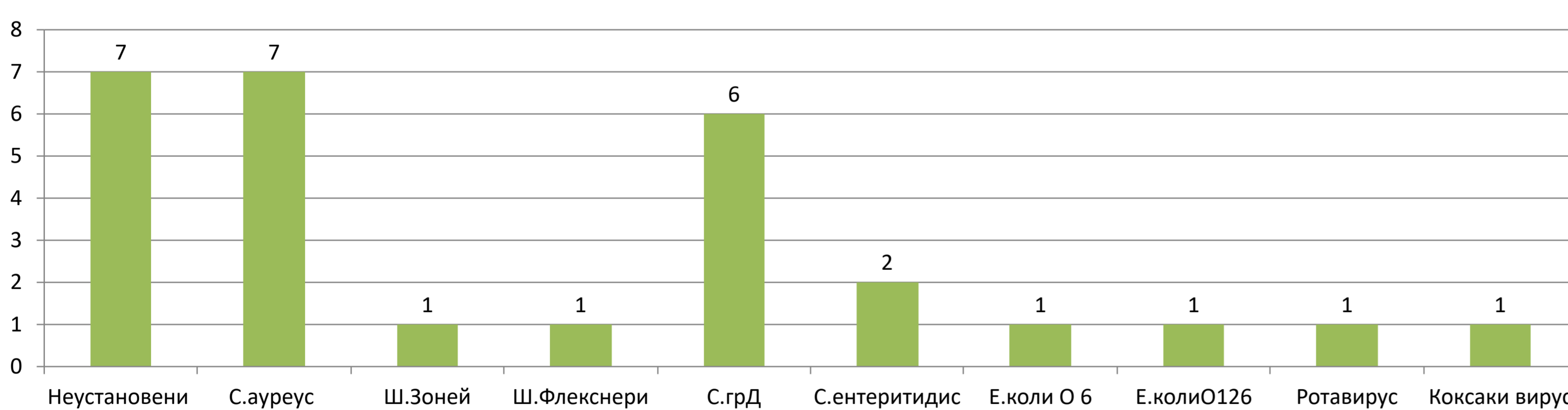
При недоказаните фактори на предаване на инфекцията (12броя) са открити източниците на инфекцията в 91%(11броя), които са кухненски работници, готвач, гл готвач, учител, обслужващ персонал, а в един от взривовете дете –носител на ротавирус. Откритите източници на инфекцията са 33,33% от всички епидемични взривове от чревни инфекции.

Фиг.5.Брой открити фактори на предаване на инфекцията при епидемични взривове от чревни инфекции във Варненски окръг за 1999-2017година

При епидемиологичия анализ са установени девет вида фактори на предаване на инфекцията (фиг.№ 5) като най често това е пилешко месо -(21%) % , следвано от пастет, кайма и яйца по (14 %) и сандвич, кекс, миди, прясно сирене по (7%) от откритите фактори

Фиг. 6 Етиологични причинители при епидемични взривове във Варненска област за 1999-2017 година

Етиологичните причинители са установени в 75% от проби от взривовете и неустановени в 25%.Има девет вида етиологични агенти ,като водещи са : S.aureus-25%,S.gr D 21,42%,S.enteritidis-7,41%,а останалите единични са : S.Flexneri ,S.zonne.коксаки вирус,ротавирус,Е.Коли О 6.

Изводи :

1. Заболяемостта от чревни инфекции във Варненска област за периода 2005-2017 година показва неравномерен ход ,без резки колебания като се задържа в границите между 409,19‰ за 2005 година, 500,97‰ за 2013, и 412,33‰ за 2017 година и пик през 2012 година ,когато достига до -644,32‰ с регистрирани най-много -5 епидемични взрива през нея.
2. Регистрирани са 33 епидемични взрива за периода 1999-2017 година главно в колективи-92% и в семейства (18%) .
3. Неустановени фактори на предаване в 46%, доказани в 54% и открити източници на предаване на инфекцията 33,33%.
4. Водещи етиологични причинители при епидемични взривове от чревни инфекции са :Salm.gr D- 21,42%, и S.aureus-25%,
5. Открити осем вида фактори на предаване на инфекцията,кото основно място заемат пилешко месо -21% , яйца-14%. и агнешко месо-7%.
6. Водещи етиологични причинители при епидемични взривове от чревни инфекции са S.aureus - 25%, Salm.gr D 21,42%;

Заклучение:

Детайлното проучване на епидемичните взривове за вероятни източници, фактори и пътища на предаване, ще подпомогне цялостния надзор и контрол на чревните инфекции в областта.

Литература:

- 1 Ватев Н, проф. Марияна Стойчева, д-р Андрей Петров, д-р Райна Велчева, д-р Моника Троянчева. Епидемични взривове в Пловдивски регион (България) от ваксипредотвратими заболявания: морбили, епидемичен паротит, хепатит А, 2006–2010 Епидемични взривове ,37-40 https://publishing.arbilis.com/wp-content/uploads/2013/09/NIP_2011_2_10.pdf
- 2.Вълканова Н.Основни понятия в епидемиологията на инфекциозните и неинфекциозни зболявания Рекламно издателска агенция „Спектра“ Варна 2008 ,208с.
- 3.Наредба №21от 2005г.зредазарегистрация,съобщаване и отчет на заразните болести (Обн.-ДВ,бр.56 от2014г.,в сила от 08.07.2014г.)
- 4.Рибарова Н,Й.Стоилова ,Н.Вълканова ,И.Младенова ,И.Митова,Епидемиология на инфекциозните заболявания , София, 2011,447с.
- 5.Стоилова ,Й.Н.Ватев Епидемиология на инфекциозните заболявания .Медицинско издателство Райков „Пловдив ,2015 година ,79с
- 6.<http://etilena.info/med/in/u0104.html>